

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douări 24 fl., — de trei 30 fl.
rândul cu litere garmondi.

Armata și școala.

(b.) În vremuri de pace nu ne dăm atât seama de raportul ce există între armată și între instrucția școlară. Țărani nostri, când își dă copilul la școală, se gândește foarte rareori la timpul îndepărtat, când va ajunge la recrutare. În consecință nici nu ține ca copilul său să piardă mai mult timp pe băncile școalei, ca și că i se pare indispensabil necesar pentru ocupația de agricultor, la care este avizat, și de pe urma căreia are să trăiască prin munca unei experiențe practice mai importante decât prea multă învățătură, pe care el o crede de prisos.

Nu vorbim de țărani nostri, cari înțeleg folosul învățăturei, fie ea căt mai multă, și cari, fiind și mai cu dare de mână, pot se-și ție copiii și la școlile din oraș. Ci avem în vedere grosul economilor nostri săteni, cari se mulțumesc, dacă copiii lor pot trece elementarul de instrucție poporala prescris de lege. La școala ulterioară ce trebuie se o facă cei mai mulți din fiii țăraniilor nostri, când ajung etatea militară, nu se gândește mai nici unul. Și urmările sunt foarte grele și cu atât mai dureroase.

Când fețiorul țăraniului român intră ca soldat să-și facă stadiul prescris de trei ani, de cele mai multe ori nu aduce cu sine altceva, decât o viață de trupească și o agerime bună de minte; mai mult rareori. Puținele cunoștințe de scris și citit, — nu mai vorbim de analfabeti, — ce i-au ramas de pe când s-a depărtat de pe băncile școalei din sat, și dela care timp au trecut în cele mai multe cazuri peste zece ani, sunt o prea puțină calificație chiar și pentru a aspira prin noua instrucție soldătească la o gradație mai bună în cursul celor trei ani de serviciu în armată.

Și pentru ce aceasta? Pentru că astăzi și în armată nu se mai poate încredința conducerea fie și numai a unui pluton de soldați, unui fețior, fie căt de iște în colo, dacă nu are o bază de cunoștințe anumite, ce să cer și pentru calificarea lui intelectuală de a fi promovat la gradul de plutonier.

Îmi aduc aminte, cum îmi spunea cu amăreală, în susținutul dintre cei mai valoroși dintre ofițerii nostri români, ajuns în ministerul de răboi ca referent tehnic, tristele lui experiențe de pe vremea când era încă ofițer de instrucție la un batalion de pioneri (azi sappeuri), staționat într-o garnizoană ardelenescă.

Acest ofițer îmi spunea, cum îl dorea inima când vedea la soldații lui români inteligență și destoiniciă pentru toate lucrările cele mai grele cari sunt la trupa tehnică a pionerilor de săvârșit. Români făceau podurile de pontoane cele mai bune, la instrucția practică a sergentului.

Dacă li se arăta și li se spunea, cum și ce se facă, făceau tot, și ce era mai greu, bine și fără greș. Dar

atâtă tot! La instrucția teoretică — îmi spunea ofițerul, — te durea inima când vedea, că vor se învețe, dar nu înțelegeau și nu cuprindeau o temă dată din geometrie, din cauză, că le lipseau elementele fundamentale de a înțelege cele propuse, deși le înțelegeam toate prelegerile în românește. Și astfel rareori puteam se scot la examen pe unul din soldații mei români la gradul de caporal, care se poate obține la pioneri numai dacă soldatul cunoaște din geometrie teoria lui Pythagora, care se învață în clasa a 2-a gimnazială sau reală. Ei bine, dintre Sași toți, și dintre Maghiari cei mai mulți aveau atâtă școală, ca se trebuie se fac numai o repetiție cu ei a celor învățate altădată. Însă dintre Români cei mai mulți trebuiau se serveașă toți trei ani, fără grade, făcând munca cea mai grea!

Ajunge deocamdată acest caz tipic din experiențele făcute cu fețiorii nostri, ca să ne dăm seamă, că avem datoria a le pregăti o mai bună soartă în rândurile armatei, prin mai multă școală.

Că fețiorii nostri au excelat cu toate acestea în actualul răboi, sunt doavă laudele și multele distincții conferite eroilor nostri. Dar și pierderile relativ mai mari ale ostașilor din neamul nostru puteau fi mult mai mici, dacă nu trebuia noi se dăm masele materialului de oameni tot în primele focuri. Lipsa de grade între ostașii români a cauzat abundență de căzuți și grav răniți între ei. Partea cea mai efectiv beligerantă am dat-o noi, partea conducea deosebită, mai ferită de așa enorme perziuni, au dat-o altii, multumită gradelor câștigate prin o mai bună pregătire în școală.

Tema credem că este de destul de mare interes al conservării elementului nostru din popor, al fortificării și ridicării lui în fața exigențelor timpului în toate privințele.

Și școala noastră este chiamată a ținea nu numai seamă de folosurile civile, pentru care poate pregăti poporul, ci și pentru o mai bună situație a timpului de trei ani, pe care-l reclamă serviciul militar fețiorilor nostri dela țară, pentru o mai bună situație a lor și în armată.

Cum și în ce chip s-ar putea deslega mai bine problema, și cari sunt sau au fost impedeantele, cari au stat în cale, ca soldații nostri să se bucură de mai puține înaintări, ca altii în rândurile oștirei, este poate și de interes pentru eminenții nostri pedagogi, cari s-ar putea adresa direct comandanților militari cu chestionare în această privință. Noi am înșirat numai o cauză, însă pot se fie și mai multe. Un studiu de competență în această direcție de sigur ar contribui la îmbunătățirea sortii poporului nostru pentru viitor. La tot cazul, grije ar trebui se purtăm, ca barem în viitor se avem și noi mai mulți subofițeri în armată, decum am avut până acumă.

Pacea. Ziarele publică declarația unui bărbat de stat bulgar, care a spus, că chestia păcii va fi actuală atunci, când Englezii vor putea deschide bine ochii ca se vadă care e situația pentru ei. Și aceasta se va întâmpla imediat după anul nou, pentru că până atunci trupele antantei vor fi scoase din Galipoli și din Salonic, și vor fi începute și atacurile în Mesopotamia și la Suez. Când va vedea Anglia, că sunt amenințate interesele ei, ea va fi cea dintâi, care și va exprima dorința de a lega pace separată, fără considerare la interesele celor lalalte puteri din antantă.

Lupte pe teritor grecesc. Guvernul grecesc a ajuns în mare încurcătură. Cu toate că are în programul seu observarea celei mai stricte neutralități, deci evitarea conflictului, fie cu una, fie cu ceea cealaltă dintre părțile beligerante, — va trebui se tolera, ca părțile beligerante să se bată între ele pe teritor grecesc. Grecia a permis adecață antantei, ca trupele franceze și engleze, luate la goană de Bulgaria și alungate din Macedonia, să se refugieze pe teritor grecesc, dar va trebui se permită și Bulgarilor și puterilor centrale, ca și trupele acestora se poată trece pe teritor grecesc, pentru a urmări pe dușman. Astfel Grecia ajunge și în arenă de luptă, fără participarea directă a ei la luptele date. Grecia rămâne neutrală și pe mai departe și privește numai cum se bat altii în casa ei, demolându-i eventual casa. Se presupune de altcum, că luptele vor fi date numai la Salonic, unde trupele franceze și engleze vor fi astfel bătute, încât le va trece pofta de a mai intra undeva în o nouă luptă cu trupele învingătoare.

In chestia „Anconei“. Flota noastră austro-ungară a fost scufundată în mare vaporul «Ancona», și pentru faptul acesta statele unite americane au cerut satisfacție și despăgubire della monarhia noastră. La nota americană s'a dat zilele trecute răspunsul din partea ministrului nostru de externe, care înșirând toate greșelile de formă și de drept din nota americană constată, că lucrurile nu așa s'au întâmplat cum sunt aci expuse, ci cu totul altcum, așa cum reiese din fasiunea ofițerilor și marinilor nostri. Conducătorul de sentimente de dreptate, monarhia austro-ungară nu e străină de ideea efectuirii unei cercetări mai amănunțite și eventual e gata se dea și despăgubiri echitabile materiale, dacă se va dovedi, că pentru acestea există vreo bază reală. Dar cercetarea vrea se o facă monarhia austro-ungară, după regulile sale de drept, prin organele sale. — Răspunsul ministrului nostru de externe, dat statelor unite din America în chestia «Anconei», e plin de demnitate, și totuși e astfel compus, că oferă posibilitatea de a se aplana conflictul din întrebare pe cale pacinică, prin bună înțelegere.

Chestia păcii în Reichstagul din Berlin.

A fost vorba și despre pace în reichstagul de la Berlin, în urma unei interpelări a socialdemocraților, cari au adresat cancelarului întrebarea următoare: „Este gata cancelarul a spune în ce condiții ar fi dispus să intre în negocieri de pace?“ Deputat Scheidemann a dezvoltat interpellarea socialistă precum urmează:

„Despre pace trebuie să vorbească aceea, căruia forța îi permite a lua în privire cu linistită conștiință a forței sale orice echivoc ce ar tinde face să se vadă în cuvintele lui un semn de slabiciune. Noi ne ridicăm cu hotărâre în contra tuturor acestor, cari voiesc să facă din acest răboi un răboi de cucerire, dar tot așa respingem toate planurile făurite în contra Germaniei și siguranței ei (applauze). Nu vom, firește, să auzim despre cedarea Alsăciei-Lorenei...“ (vii applauze).

Oatorul citează declarațiunile în favoarea păcii făcute în Camerele lorilor și Comunelor din Londra și continuă: „Aceaasta s'a spus în parlamentul ţărei, care a inceput răboiul, cedând în modul cel mai criminal tendințelor ei anexioniste.“

Planul de flămânzire englez a dat gres, de oarece trebuia să dea. De sigur, suferim de lipsă unor lucruri, dar avem peste 20000 de porci; am recoltat atâtă cartof, în cat trei sferturi se pot utiliza ca hrană pentru vite și trebuințele industriei.

Speranțele inimicilor noștri în succese militare nu sunt mai bune. Este în adevăr un fapt criminal, când bărbății de stat și politici, unii inimici, povestesc popoarelor, că situația militară ar putea să se schimbe în mod excepțional în paguba noastră. Dacă presa inimicilor noștri ar înăuntrui să scrie despre voința de pace, aceasta ar face lumină în mod elementar în toate țările.

Declar în numele partidului și al partidului frate austriac, că acesta este de acord cu noi în voința de a apăra țara, dar și în voința de pace. Poporul german nu voește să docește răboiul nici măcar o zi mai mult, de către trebuind să a-si a sigura scopul. Poporul german pună în foc totul pentru independența ţărei. Putem să spunem pe față, că vom pacea, pentru că poporul german este destul de tare și hotărât, ca în cazul când inimicul nostru nu voește pacea, să continuă a apăra patria și căminele. Dorim, că primul pas decisiv pentru a sfârși răboiul să vie din partea Germaniei...“ (applauze repetate pe băncile socialistilor),

Cancelarul a răspuns cum urmează la interpellarea d-lui Scheidemann:

„Interpelarea a provoat o vioi senzație în țările inimicilor, mai ales o senzație bucurioasă. Se voește să se zări în întrebarea privitoare la condițiunile de pace germane un semn de slabire a forței Germaniei, ori prăbușirea unanimității germane.“

Sper și cred, că modul în care a fost motivată interpellarea, va deceptiona mai ales bucurioasele așteptări inimic... Trebuie să recunoști, că istoria răboiului până în prezent ne conduce foarte firește la sugestiea de a pune capăt răboiului și a suna în mod public, ce idee își face guvernul german despre pace. Am reportat succese enorme; am luat inimicul nostru o speranță după alta. Cu o extremă activitate se agățau de o altă speranță după deceptiunea cauzată prin prăbușirea unei speranțe. După ce s'a stabilit comunitatea de arme cu Bulgaria, după marile succese din Serbia, după deschiderea drumului spre aliații noștri otomani și amenințarea ce reiese de aci contra părților celor mai simțitoare ale Imperiului mondial britanic, — oare la inimicul nostru n'ar trebui să se întărească din ce în ce mai mult înțelegerea, că partida e pierdută pentru ei? Oare în mai multă dintr-o, cari văd, că răboiul nu se mai poate sfârși pe cheia lui noastră, nu tre-

bue să se iovească ideea: de ce nouă jertfe? de ce guvernul german nu oferă pacea?

De fapt, nici unul din inimicul nostru nu a venit cu propuneri de pace. Din poziția, inimicul nostru au crezut în interesul lor de a ne preta în mod fals propuneri de pace.

Aceste două lucruri au aceeași rată: o îngelare de sine insuși, fără precedent, pe care n-am face decât să agravăm, dacă am veni noi cu propuneri de pace, în loc să vie dânsii. (Aprobări). Când trebuie să vorbesc despre propriile noastre condiții de pace, trebuie întâi să iau în privire condițiile de pace ale inimicilor noștri. În prima bătălie a speranțelor ce inimicul nostru credeau că pot forma la începutul acestui răboi ușor, dânsii au elucubrat scopurile răboiului; el au proclamat cu înlesnire ruinele Germaniei. În Anglia se voia a se ducă la nevoie răboiul chiar 20 de ani! Între timp s-au cam nelinistit acolo de o atare durată a răboiului. (ilaritate). Dar scopul final, cu toate evenimentele survenite în urmă, a rămas același...“

Cancellorul citează scopurile răboiului, enunțate de „Național Review” și continuă: „Tot astfel răsună și presa franceză. Se cere încă mereu Alsacia și Lorena. Dl Hanotaux a scris de curând în „Figaro”, în contracicere cu legenda obisnuită despre Franța atacată prin surprindere, făcând mărturisirea francă, că Franța a făcut răboiul, spre a recuceri Alsacia-Lorena. Dl Scheidemann a exprimat părerea, că toate aceste vorbe ale presei poate nu reproduc adevărată opinie a popoarelor. E cu puțință, ca la inimicul nostru să fie unii, cari reflectează, să dorescă în fundul inimii, că să se pună capăt caii mari curând posibil acestei mari vărsări de sânge. E cu puțință, ca viitorul să fie într-o zi al acestora, dar acum nu este.

Discursurile din Camera lorzilor abia au găsit un ecou în presa engleză, dar au provocat, afară de câteva excepții, numai stabilirea scopurilor răboiului. Pot da asupra acestui lueru numai o ochire repede, de oarece numai atitudinea guvernelor este absolut decisivă în aceste cestuni. Dl Asquith a proclamat la Guildhall, că scopurile sale de răboi sunt ca și la începutul răboiului: *Liberitatea micilor popoare*, mai ales a Belgiei, și *nemicirea militarismului prusian*.

Despre libertatea micilor popoare nu am cuvânt de percut. Lumea a crezut mai mult de un an în această filantropie engleză. După cazul Greciei, ea va fi vindecată de această credință și probabil că și micile popoare. Noi știm din primele zile, că la spatele acestei protecții a micilor state se ascunde dorința de a distruge odată pentru totdeauna pe marele stat, căruia îi se urmărea creșterea stată de indelungată vreme cu invidie și rele gânduri. Si aceasta se numește distrugerea militarismului prusian!

Acest cuvânt de ordine a fost reluat de toți aliații: Sissonov, Viviani, Briand, cari au declarat de multe ori, că nu vor depune armele până ce nu vor trăti la pământ militarismul prusian sau german.

Alături de aceasta, fiecare dintre aliații cererile deosebite. Ministrul coloniilor engleză vrea, că Alsacia să fie înapoiată Franței, iar Polonia naționalități căreia a apartinut. Dl Sissonov a făcut într-o enumerare a scopurilor răboiului o aluzie foarte lămurită la Constantinopol, dar situația reală militară este puțin de acord cu aceste scopuri ale răboiului. Dar asupra prea mult pe guvernările adverse,

dacă să socotă poate acestea exigente ca un blest. Situația este totuși lipsită. Sub protecția guvernelor s'au înșelat popoarele din prima zi asupra realității. S'au semnat printre adevărată fabricațiune stiri minciinoase de tot felul și s'a pus în propagarea lor o ură nepotolită în contra noastră. Dar se bagă de sămă, că cu toate acestea nu s'au reputat victorii în contra noastră, că se suferă copios infrângeri militare și diplomatici și se fac sacrificii și hecatombe. Nu se mai poate tineea secret, că noi ne sfârșim și la vest și la ost departe în teră inimică, ne-am deschis un drum spre sud-vest și că tinem garanții pretioase în mâna. Dar „Coeterum censeo”, că Germania să fie distrusă, trebuie menținut! Atât de mult s'au înșamolit în această idee, incă nu se mai pot desfășola. De aceea alte sunte de mii de oameni trebuie aduși la abatoriu!

Ca un nou imbold pentru a stimula furia răboinică oarbă, se utilizează speranța bazată pe un răboi de epuizare. Că aprovizionarea noastră este suficientă și că e vorba numai de a o repartiza cum trebuie, iată un punct asupra căruia suntem unanim de acord. Nu se poate zdobi economic este un teritor, care se întinde dela Arras până în Mesopotamia. Dacă lipsa de merinde nu ne face să ne supunem, materialele prime vor trebui să ne silească la aceasta, — zic dușmanii, — dar suntem înzestrati cu tot ce este necesar pentru o foarte lungă durată a răboiului. Căt despre sleimea de oameni, răboiul a arătat până acum, că numărul singur nu este un factor suficient. Este cu totul de neînțeles, cum Franța, care chiamă sub drapel clasa 1917 și a pus în joc majoritatea clasei 1916, să poată vorbi de sleirea materialului uman german! Noi n'am mers atât de departe în chemarea sub drapel a oamenilor pasibili de serviciu militar, ca Rusia, sau ca Franța, care a întins serviciul obligator dincolo de 45 ani. Cu rezervele de oameni în stare de a purta armele, cari sunt încă la dispoziția noastră, nu ne gândim a depăși aceste limite. Pierderile noastre nu sunt numai relativ, dar în realitate mai slabe ca pierderile franceze, și Germania are 30 milioane locuitori mai mulți decât Franța. Pierderile noastre sunt dureroase, dar când luptăm pentru vatră, nimic nu ne poate dobori.

Până unde duce ura contra noastră, se poate vedea cu un freacăt de indignare în cazul vasului de răboi englez, navigând sub pavilion american, și al căruia echipajului a asasinat în mod oribil echipajul fără apărare al submarinului german. Această asasinat oribil a fost trecut sub tăcere de presa engleză și nu stă, dacă nu din principia rusinei. Englezii au fost totdeauna mandri de spiritul marinelor lor. Aceasta poate răspunde de omorul comis cu sânge rece contra unor adversari fără apărare? Acest fapt va rămașea în istoria marinei engleze ca o pată negășarsă. Nu vreau să generalizez, dar amintesc povestirile ziarului „Daily Chronicle”. În care plăcea soldaților englezii, că să masacreze soldații germani, era descrisă în chip atât de oribil și admirabil, încât îmi repugnă să le repet măcar. La trupele noastre a ucide inimicul nu este un sport. Desprețuim atari infami. Când istoria va judeca responsabilitatea cea mai enormă din toate răboalele și lunga sa durată, va descoperi nenorocirea groaznică pe care a cauzat-o ignoranță și falsificăriunea. Atât timp, căt acest amestec de responsabilități și ignoranță va rămașea la guvernările inimicilor, și atâtă timp căt sta-

rea lor de suflet va fi și cea a popoarelor inimice, — orice propunere de pace din partea noastră ar fi o nebunie, care ar prelungi răboiul. Trebuie întâi, că măscile să cadă. Se continuă și acum a se duce în contra noastră un răboi de nimicire. Cu teoriile și declarațiile cu privire la pace nu vom face un singur pas înainte. Dacă inimicul nostru vin cu propuneri de pace, cari să concorde cu demnitatea și siguranța Germaniei, suntem gata ori cădă a le discuta. În deplină conștiință a succesorilor militare realizate, declinăm răspunderea continuării nenorocirei, care umple Europa și lumea. Nu trebuie să se zică, că vom să prelungim în mod inutil răboiul, pentru că vom să mai cucerim cutare sau cutare garanție pe care o avem în mâna. În precedentul meu discurs am schităt scopul general al răboiului, nu pot astăzi să intru în nouă amănunte, nu pot să vă spun ce garanție guvernul imperial voie să reclame de pildă în cheștiunea belgiană, ce principii de puteri sociale sunt necesare pentru acele garanții. Este un lucru înșă, pe care dușmanii nostri trebuie să-l știe: cu căt vor prelungi răboiul cu invazionare, cu atât acele garanții vor trebui să fie mai mari. (Aplauze prelungite).

Nici la ost, nici vest inimicului nostru actuali nu trebuie să dispună de portii de agresiune, prin care să ne amenințe mâna mai serios de căt astăzi. (Aplauze). Este într-adevăr lucru știut, că Franța a acordat împrumuturi Rusiei numai cu condiția, că Rusia să construiască în contra noastră fortăretele poloneze și drumurile de fier, și că Anglia și Franța socotau Belgia ca teritoriu lor de intrare în campanie...

Stărtind, cancelarul a zis: „Trebuie să ne asigurăm politicește și militarește în contra acestui lucru și mai trebuie să ne asigurăm dezvoltarea economică. Socotesc, că nu e nimeni în patria germană, care să nu năzuiască spre acest scop. Asupra mijloacelor de a ajunge la acest scop, trebuie să observăm o completă libertate în hotărările noastre. Noi nu amenințăm popoarele cele mici, nu susținem această luptă, care ne-a fost impusă, spre a subjugă popoarele străine, pentru apărarea vieții și libertății noastre. Pentru guvernul german acest răboi rămâne ceea ce a fost dela început, un răboi de apărare a poporului german, de apărare a viitorului lui. Răboiul nu poate să se sfărtească, decât printre pace, care să ne asigure în măsură prevederii omenesti, în contra unei reptoarceri. Asupra acestui lucru suntem unanimi, aceasta este forța noastră și trebuie să rămașă forța noastră...“ (Furtună de aplauze, vîi ovăzuri.)

De pe câmpul de luptă.

8 Decembrie, 1915.

Deși de un timp încoace ne-am învățat pentru iarnă, având tranșee bine zidite, să nu cred că nimenea, că acum în tranșee e liniste deplină. Din contră, luptă continuă. Peste zi tunurile au rolul principal. Din cănd în cănd să audă explozia granatelor sau granelelor. E lucru de toate zilele acesta. Soldații s'au obiceiuit cu ieile. De pe vâjajul lor, încă înainte de a exploda, cunoște directiunea loviturii, și numai dacă simțesc, că spre ei sunt trimise, să ferească, întrând în tranșee, sau în vre-o groapă din apropiere, altcum își văd de lucru, nu să lasă conturbați de zgromotul exploziei.

De sine îndeles, că și trebuie nervosi, ca să suportă toate acestea, și mai pe-

sus de toate, obiceiunță. Un nou venit pe câmpul de luptă are alte păreri. Impresiile prime sunt grozave! Eu a două zile, după ce am sosit pe câmpul de luptă, am avut onoarurile unor granate de mare calibru. În urma slujbei mele mă știam mai la adăpost, când deodată ne trezim cu câteva granate. Una explodează tomai în locul unde mă sfâmăsează cu ciorbul, și norocul, că luă du-mă după altii, mai pătiți, cari par că miroșescă mai înainte că o să simt la întări, — mi-am schimbat locul. Nici până azi nu mi-a trecut impresia acestor prime explosii, cu toate că de atunci am auzit nenumărate. Ce să zic de soldații noștri, cari zis și noapte în tot momentul au parte, nu numai de focul artilleriei, ci și de infanterie. Adevărat traiu mucenicesc e viața de aici a soldatului, — înțeleg arma infanteriei, căci s'a dovedit încă odată, că greutățile campaniei le poartă infanteria, toate celelalte fiind mai la adăpost și mai la siguranță. Eroii aceștia — și toți sunt eroi — merită toată considerația!

In legătură cu constatarea măsimi dator a face o mărturisire. Stărt de vorbă cu unii soldați relatori din condeiu, mi-au spus niște lucruri, ce pot avea urmări foarte triste. Cu mare dor așteptă acești soldați ziua, când puteau pleca în condeiu, că să-si mai vadă țara, satul, cu familiile lor. Să-si vadă soțile și copilașii, de al căror dor și în vîrtajul luptei au vărsat lacrimi, și că să le poată da îndrumare la purtarea cu grija și gospodării și afacerilor familiei. Ajungând acasă, cu grozăvăție, să trebui să-si vadă unii dărămată cinstea familiară. Au zind lucrurile acestei mi-am zis: oare unde e virtutea din trecut a femeii române? Admit, vor fi acestea numai cazuri sporadice. Ca însă pecinginea să nu inficieze întreg organizmul, e datorință celor de acasă a lui măsurile de lipsă, ca astfel pacea între popoarele beligerante să aducă totodată și pacea și bunătatea în familie, iar nu dărămatrea cinstei atât familiilor. Într-astfel de imprejurări cred, că cea mai nobilă datorință a societății e, că în fiecare comună să se inițieze o acțiune, cu menirea de-a susține curățenia moravurilor bune. Dacă e voine, cred că femeia română va fi în stare să îndeplinească această misiune nobilă. Dacă nu din alte considerații, dar înălțarea suflătoarească a celor de aici — robi ai armei — cere lucru acesta!

Am zis mai sus, că soldații de aici toți sunt eroi! Atribuția aceasta o merită toți, fără deosebire de regiment sau naționalitate. Singura deosebire e, că fiecare vrea să câștege glorie neamului și regimului din care face parte. O formă de manifestare a patriotismului local! Înțeala finală însă e, deplina biruință a armei noastre. Fiecare năznește, să aibă o cat mai mare parte în biruința aceasta finală. În cazul acesta un egoism binefăcător.

In virtutea acestui egoism, regimentul nostru 64 în decursul celor 17 luni de luptă a avut prilejul de a-și întoarce în istoria reg. pagini pline de virtutea militară și de glorie neperitoare. S-a scris și în gazetele „Fremdenblatt” și „Neue Freie Presse” despre biruința, ce a reușit reg. nostru la Gola și Săchidol, unde a avut față în față reg. rusești de gravădiri, și unde cu toată îndărjirea adversarului a cucerit poziții de dușmane, făcând peste 1000 (o mie) de prizonieri și luând 7 puști automate (Maschinen geweh). Numai că ce a văzut desfășurarea atacului și urmăre ce a lăsat acest atac, poate înțelege vehemența și si-

Cererearea să a facut în casa lui Ghib Kristul, iobag.

Au fost deținuți din Orlat județul Petru Stoica, Serb Păpernea, Bucur Loga, Bucur Badilida (elib. în 6/VII 1914). Din Silis județul Dănilă Milea și Stan Borcea văzut (elib. 9/IV 1914), într-o Dumitru Stelea au garantat în 14/II 1914 Dan Curtean, Stan Hunciu, Daniela Schitea și Oprea Dardea.

Rădăcini mai puternice prind învățăturile unirii în comuna Orlat, care a rămas să fie unică, numai cu credință unită, în ceea ce că înainte de a se întoarcă în Orlat, să-și întoarcă în Silis. Au luptat însă și Orlătenii cu destulă forță în contra unirii. Cei patru fruntași întemeiați dovedesc în destul. Organizația milăi de graniță, ce-și avea sediul în comuna, i-a facut iarăș unită. Salistei după grele și multe suferințe, neavând ce mai face, în dorință și cu condiția, că li se vor libera toți conducătorii și fruntașii întemeiați, și că le va lăsa jucuția de pe cap, dau baronul Löringer, trimis din Silis, revers și jurământ, că de-aci încolo vor fi cu toții uciți. Il du înăsă numai din silă și năcaz. În imiliile lor au rămas și ne-mi deținuți credință vechei credințe, ceea ce se vede și dintr-o petiție din 1775 către patriarhul sarbesc, în care îl roagă din nou pentru măla și ajutor.

Saliste, la 14 Noemvrie 1915.
Ioan Popa paroh.

* Ghib Cristiu.

FOIȘOARĂ.

O pagină din luptele Salistei pentru credință.

(Fine.)

8-vus Testis Popa Szán, Annorum 50, ex Tiliška... aștăud, hogy Dán Togyer vitte el az Ládát... Dán Miklos nevű fiai și Biro feregetett illyen kénén, hogy ha többször a templomban mégyük mi unitus Papoknak a házavat mind az pásztaban hárnyk.

9-nus Popa Szán ex Gales. Ann. 26, au tras clopotele, său dus cu toții la casa popii, care le-a dat cheia, „mert ugy megijedtem volt, hogy szt nem tudtam mit tse-lekedem... hallottam Popa Iuanestől aki most Tiliskén schismaticus Pap, hogy az unitus papok a papista papokkal együtt mind olyanck mint a se'etsegbeli ördögök; hallottam Popa Iuanestől, hogy egy Szelistei Popa Dumitru nevű nem Unitus Papékő, h'eg mondották nem illik imádkozni a Fel-séges Kirá yrékt a templomban, mivel nem a mi vallasukon vagyon.

10. Popa Makarie ex Szibiel, Ann. 45, a dat cheia fără împotrivire, „az urnek vissza adatták“.

11. Popa Gyorgy ex Valle, Ann. 48... Az egész Falu közönségesen káltatta rékem, hogy nem tartanak olyan Papot a ki-

felséges Kiráycé asszonyonc nevét emle-gesse a templomban, de név szerént nem tudom, kk, mert száz ember is kártutta. Ad 6-tum. Kerétsen másodnapján az Házam-hoz jött az egéz Falu dorongokkal, botokkal, și a knek el-ijá ója volt a Biro Dsurd. És ottan káromkodásokkal a mit kíngoldolt szidiák Ai yamat, le kemet, fenyegetek is, hogy a házamat lerontják, de hogy engemet othon nem találhat, egy salva venia ó kömet el viték a Biro házahoz a melyet ugyn az ițán vissza adták.

12. Popa Andrej ex Valle, Ann. 38. Kér-etsen năodnapján megharagudă în falu, hogy 3 nem unitus Papokat el fogattanak sz Urek, a Biro Oprea Dsurd. Öszve gyűjtette a Falut birság alatt (de meuryi birság alatt nem tudom) és kö-ö ségesen jöttük a mi kázkutra... 3 nap alatt kitkarodjuck a faluból, ha ereticusck, excommunicatusck vagyunk stb.

13. Popa Opre ex Kákova, Ann. 45. Ju-dele Oprea Popelac a intrat și-i-a cerut cheia, „és onnan egenesen a Templomban mennének introducăván egy Szelistei nem unitus Popa Szán nevű papot s minket ki-tilának...“ Ezt nékem mondotta, Opre Gi, hogy olyan papot nem tartanek a mely a Kiráycé nevét emlegeti a Templomban és aki tejes tojáros pásztát ad nökük.. E meilett tudom aștăud, hogy ha Dumitru Deák nem lett voina a mi falunkban, seomni effé Disturbium nem következett volna, nem is nyaghadtuk töle, a Bátyát is megtanadta kiszával é kövekkal hajgálta.

14. Popa Iuanes ex Szetsel, Ann. 36. Tavaj Szt. Féter nap tájban egyben gyűlven a Falunek jobb réze a templomra mente-nek s benzü ket unitus Papokat ounan kihián a templom koltsát kezdék tölu kérni, mű azz felelük, hogy ha nem, ha erővel elvezek, de mi szép szerént nem adgy

guranția, cu care au plecat fețorii noștri contra Rușilor. În vîrtejul luptei și noștri au ajuns până în tranșeele dușmane, unde s'a desfășurat o luptă vehementă de baionete. Si când ajung Românașii noștri la baionet, îl stiu învărti cu iescintă. Ofensiva anului acestuia a dovedit cu prisosință calitatea superioară a Românașilor din regimentul 64.

Tinuta bravă și neșovătoare a reg. 64 în decursul ofensivei a fost apreciată și de înalți ofițeri dela alte regimenter, cari fiind martori oculari ai atacurilor la cari a fost reg. nostru angajat, s'au exprimat cu admiratie asupra ținutei frumoase și brave a fețorilor noștri. Cu ocazia luptelor dela Gola și Suchodol, reg. 64 a fost amintit chiar și în comunicatul armatei. Iar acum mai nou reg. 64 iată și a fost lăudat, — ceea-ce mi-a dat motiv la scrisoarea aceasta, — din partea comandantului de corp Ex. Se von Henriquez, care cu datul de 30 Noemvrie a. c. a ordonat a se publica tuturor trupelor de sub comandărirea sa următoarele: „În zilele din urmă trupurile bat. II. al reg. 2 și ale bat. I. al reg. 64 au făcut prizonieri soldați ai trupelor rusesci. Prin spusele prizonierilor s'a putut clări că în mod însemnat și degrabă starea inimicului, ce stă în față pozițiilor noastre. Soldaților acestor trupele le exprim multumita și recunoștință mea deosebită. Constat cu o deosebită bucurie, că patrualele batalionului I. al reg. 64, după ce au respins atacul dușmanului, au esit din tranșee, și luând ofensiva au făcut prizonieri pe cari i-au adus în tabără noastră. Aducând aceasta la cunoștința tuturor sunt sigur, că toți apartinătorii trupelor corpului să vor nizui a imita pe acești curagiști”.

(„Indem ich dies allgemein zur Kentnis bringe, bin ich dessen sicher, das alle Angehörigen der Kampftruppen des Korps von dem Streben durchdrungen sind es diesen Wackaren gleich zu tun.”)

E frumosă distincția aceasta înaltă ce să aduce reg. 64. O dovedă, că prestațiunile excelente ale trupelor nu să pot pune „sub obroe”. Curagișii cercetași ai regimenterii noștri sunt aduși ca exemple de imitat. Ori cine își poate închiui mândria ce o simt în cu totii, având între altele un astfel de reg. românesc, cum e reg. 64. Soldații noștri ne fac cinste tuturora, și înținta lor vitejească va fi temelia viitorului nostru.

Traian Petrișor
preot.

Un comunicat al Mitropoliei din București.

Nu e tocmai mult de când un nesocotit dela noi a aflat de foarte potrivit momentul să-și arate simpatiile față de fugari noștri, cari prin atitudinea lor, dușmanoașă monarhiei noastre, ne-au făcut nouă, Românilor din statul ungar, mai mare râu decum și-l pot închipui, ei și amicul lor de acasă, și să ne certe cu asprime pe noi, fiind că lovim prea des în acești fugari, căci, — concluzia, — batjocorindu-i pe ei, dintre cari unii sunt preoți, batjocorim tagma preotească! Ca să vadă ceteriorii noștri cu cine se solidarizează celice i-a luat în apărare, lăsăm să urmeze un comunicat oficios al sfintei mitropolii din București, referitor tocmai la unii dintre preoții refugiați. Comunicatul sună astfel:

„Se lămurește pentru cunoștință publică, că prezentându-se mai mulți preoți din refugiații de peste hotare, între cari și vreo doi uniți, — sfânta mitropolie, lăsând cunoștință de nenorocirile lor, nule-a putut acorda însă în genere nici un ajutor. Dintre aceștia însă pe acei ce au dorit să trece la ortodoxie, sfânta mitropolie, conform decisiunii sfântului sinod în acest cas, i-a primit să se convertă oficial în mitropolie, după anumite forme publice, dintre cari unul este și numit la o parohie rurală, iar altul, refuzând să se duce în Dobrogea nouă, unde este mare nevoie de preoți, este lăsat în disponibilitate.

In afară de uniți, prezentându-se și doi preoți ortodoci, unul din Bucovina și unul din Transilvania, sfânta mitropolie ținând societățile de nevoie lor, ca preoți ortodoci, refugiați de aspirimile răsboiului, i-a imbrățișat, și anume, pe unul, diaconul Imbroane (fost diacon în Lugoj) l-a orânduit provisoriu la mănăstirea Pasărea, dar despre care primind rapoarte, că nu și-a căută de datoria sa, ci umbria numai de mururile, propagând disordine, s'au luat deja dispozituni pentru revocarea lui. Iar altul preotul Lazar Gherman, originar din Bucovina, prezentându-se cu asemenea cerere și pentru asemenea motive nu i s'a putut da o biserică în capitală precum cerea, la Zlatari, etc. dar i s'a dat provisoriu o biserică — Sfânta Vineri Gara, — ca se facă serviciu pentru locuitorii mărginii lipsiți de un preot anumit, — dar el, părăsindu-și postul și desconsiderând bunăvoița arătată asupra lui, sfânta mitropolie nu mai știe nimic despre el, cu toate că fusese și candidat res-

pins la o catedră de teologie. In cele din urmă însă se zice, că ar fi servind la biserică rusească, despre care se va cerceta și se vor lua cuvenitele măsuri, afăndu-se funcționând în eparhie străină — fără canonica permisiune.”

Comentărul e prisos.

Răsboiul.

La frontul răsăritean au fost ciocniri de patrule, un atac respins cu perdeți pentru dușman, în general însă situația e neschimbăță. La frontul dela apus nu s'a întâmplat nimic mai însemnat.

La frontul italian atacurile dușmanului au fost toate respinse. Trupele noastre au intrat într-o poziție italiană. Asupra orașului Gorizia s'au dat focuri nove de artillerie. A patra ofensivă italiană dela Isonzo poate fi considerată ca terminată. Italienii s'au ales cu 70.000 morți și răniți, și cu nimic alta.

In Muntenegru operațiunile devin conform planului. Dușmanul se retrage. In zilele din urmă trupele noastre au făcut 15.000 de prizonieri. Albanezii și Mohamedanii se alătură ca voluntari la trupele noastre.

NOUTĂȚI.

Dela «Albina». Direcția institutului de credit și economii «Albina» din Sibiu, în ședința plenară din 18 Decembrie crt. a închiriat cererea de pensionare a directorului executiv, domnul Parteniu Cosma, iar în locul lui a încredințat cu conduceră afacerilor, ca director interimal, pe șef-contabil institutului, domnul Iosif Lissai.

Dieta ungăra a lăsat Sâmbăta vacante până după sărbători. In ședința de Vineri domnul ministrul de culte și instrucție publică a prezentat un proiect de lege despre învățători chemați la serviciul militar. Voi comunica în numărul viitor.

Darul ostașilor. Se anunță dela cartierul de răsboi al presei: Colecta pornită în armata lui Böhm-Ermolli a dat, în câteva zile, strălucit rezultat, anume de patru sute de mii de coroane. Suma aceasta s'a plasat în imprumutul de răsboi. Interesele sale se vor întrebui pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după soldații armatei austro-ungare morți în răsboi. A-jutoarele au să se distribue în fiecare an la Craciun. O văduvă primește căte 400 coroane, orfanul 200 cor. In cazuri înțemeiate ajutorul se poate confira mai des.

Bonuri pentru pâne. Primarul capătării Budapesta a fost invitat la ministerul de interne, care i-a comunicat, că trebuie să se facă economie cu consumarea de grâu, și că în curând se vor introduce în țară înțreagă bonurile pentru pâne.

Soldaților prizonieri să nu li se dea alcool. Ministerul de interne ungar a trimis autorităților politice o circulară, în care căreiai sunt opriți să servească băuturi spirituoase pe seama soldaților prizonieri. Contravenienții se pedepsesc cum merită.

Moarte neașteptată. Femeia Filomena Dürser, dintr-o comună a Austriei, când se găsea la masă la înghitit fără voie o dentură artificială de trei dinți. Nenorocita femeie, transportată la spital, nu a mai scăpat cu viață, ci după câteva ore a murit.

Academicieni în turneu de agitație. Charles Rehet și Weiss, doi nemuritori ai Academiei franceze, au plecat spre București, cu gândul de a face propagandă în interesul antantei desolate.

Francezi și englezi în Sofia. Trapele bulgare au prins pâna acum 20 de mii soldați francezi și englezi, mai ales în luptele purtate pe teritoriul Vardarului.

Alt milion. Parlamentul englez a votat proiectul de lege pentru prelungirea actualului period legislativ. Guvernul a cerut un nou credit suplimentar în scopul cheltuielilor cu achiziția unui alt milion de soldați. Astfel contingentul armatei engleze se ridică la patru milioane.

Femeile în serviciul răsboiului. Din Viena se vesteste, că comanduirea armatei noastre se ocupă cu planul de a întrebui mânile femeilor, în măsură mai intensă decât până acum, pentru scopurile industriale necesare răsboiului. In acest mod numeroși bărbați vor putea să părăsească bacile și să plece la front.

† Dr. Nicolae Mănoiu, avocat, mare proprietar și membru la diferite corporații, a incetat din viață Joi în 3/16 Decembrie 1915 la 12^{1/2} ceasuri după amiază, în etate de 50 ani. Rămășile sale pământene au fost depuse spre odihnă vecinică Sâmbăta în 5/18 Decembrie la 3 ore p. m. In cimitirul bisericii Sf. Nicolae din Brașov. Fie-i țărana ușoară și memoria binecuvântată!

Pe frontul apusean. Colonelul francez Rousset serie în Pett Parisien, că or ce vor face generalii Mackensen și Gallitz la răsărit, răsboiul nu se va decide acolo, ci la apus, în Franță.

† Serban Cioran, economist în Reșița, după un morb indelungat, împărășit cu sfințele taine, Vineri în 4/17 Decembrie c., la ora una din noapte a trecut la cele vecinice, în anul 73 al vietii. Rămășile sale pământene au fost aşezate spre vecinica odihna în cripta familiară din Reșița, eri, Dumineacă, în 6/19 Decembrie a. c. la ora 1. p. m. Fie-i memoria eternă!

Gemeni în tren. Se scrie din Timișoara, că soția unui sublocotenent dela gloașă, călătorind în tren cu bărbatul său, a născut gemeni. Mama și nou născuții au fost dusi într-unul din sanatoriile Timișoarei.

Groază în Salonic. Mare groază stăpânește în Salonic, de oarece locuitorii se tem, că orașul are să fie asediat, iar trupele engleze și franceze vor recurge la violențe. Se mai tem, cără de aceasta, și de atitudinea ostilă a numerosilor refugiați sărbi. Pentru dispoziția snilească a trupelor franceze este caracteristic faptul, că ostașii teritoriali s'au revoltat și au refuzat să execute lucrările de fortificare.

† Viorel Ciuhanda, elev în clasa I. a școalei române elementare din Arad a trecut la cele eterne Vineri în 4/17 Decembrie, în etate de 6 ani și a fost înmormântat Sâmbăta în 5/18 Decembrie, deplins de indureră și părinti: Dr. Gheorghe Ciuhanda, protopopescă, referent consistorial și Octavia născ. P. Desseanu, cum și de sorioara lui, Neguța. Fie-i somnul lui!

Lipsă de armonie. Felul cum se înțeleg noturile din Imperiul întregere, se vede diot'un articol al parisianului Temps care zice, că planul unui atac turco-german asupra Egipțului se poate întâmpla ca sigur. Însă Anglia este vinovată, serie Temos, pentru primejdia ce o amenință; de oarece guvernul englez a refuzat să recunoască adevărul, că mai ușor este să te opune pericolui în Serbia, decât să-ți așteptă să se ascundă englezi și să lucrat cu stăruință și consecvență într-o suveranitatea mărilor. Aceasta era tântă dictatorului Cromwell (mort în 1658), pentru aceasta s'au jafuit Tările-de-jos și s'au subjugat Spania și Portugalia. Înflorirea industriei germane n'a dat pace Angliei invadioase. Regele Eduard VII a întocmit planul sistematic al încercuirii și al distrugerii Germaniei. Anglia s'a opus energetic, dar fără rezultat, la anexarea Bosniei și Herțegovinei din partea Austro-Ungariei; a izbutit însă a impedea orice apropiere prietenescă între Franță și Germania. Îndată ce Germania și-a construit vase dreadnought, englezii și-au pierdut cu totul sărăta, declarând pe față, că tactesc la umilierea și nimicirea Imperiului germane. Asasinarea dela Sarajevo a grăbit punerea în lucru a planului conceput; dar Anglia și fără de crima aceasta era decisă a năvăli asuora Germaniei, indată ce a reușit să tiecusească o alianță a celor răi și pizmătăreți în contra rivalei sale periculoase.

Bioscopul Apollo. Luni și Marti în 20 și 21 Decembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Crisanteme, studiu de flori, colorat. Curierul de răsboi și caricaturi. Locomotiva fără conducător, dramă. Polidor ca măiestru la boxă, umoristic. Cel din urmă repaos, tragedie în 3 acte. S. r. s., înscenată și în rol principal jucată de Walter Smith și Isler.

Armata noastră în campanie. Teatrul științific Urania din București organizează astăzi, Luni, în 20 Decembrie 1915, în sala de gimnastică dela gimnaziul de stat al Sibului, o prelegeră cu schopiconul despre: Armata noastră în campanie, cu text de Dr. Edmund Szabó. Se vor reprezenta 150 de tablouri colorate de pe toate teatrele de răsboi, începând cu mobilizarea până la cele mai noi evenimente răsboinice. Prelegera se ține în limba germană de profesorul Fr. Arz. Pretul locurilor: 2 cor., 1,50 cor., 1 coroană. Bilete se vând la librăria Graef și seara la cassă. Începutul net se imparte între filiala sibienească a Crucii Rosii și între fondul pentru reclădirea satelor carpătine distruse de ruși. Contribuiri binevoitoare se primesc cu placere.

O tristă aniversare. Împlinindu-se în 16 Decembrie c. a 18 a tristă aniversare della moartea mult regretatului Dr. Aurel Broț, fost director al băncii de asigurare Transilvania, văduva sa, Prea stință doamna Minerva Broț n. Drăghici, dăruiește într-o odihna lină a decedatului 10 coroane la fondul Dr. D. P. Barciu pentru ajutorarea calfulor (soldaților) fără lucru. Pentru prinos exprimă sincere mulțumiri președintelui Reuniunii meseriașilor sibieni: Vic. Tordășanu.

Vampirul continentului. Publicistul german, contele Ernest Reventlow, a publicat o carte în contra Angliei, pe care o numește Vampirul continentului. Scriitorul începe cu vestita „armada”, flota imposantă, numită invincibilă, trimisă de regele spaniol Filip II împotriva englezilor. Armada Spaniei a fost nimicită de furtuna în 1588. Atunci s'a întemeiat hegemonia reginei engleze Elisabeta asupra apelor marii. Stăpârirea universală a Angliei n'a servit binele comun al omeniei. De la 1588 și până astăzi englezi au lucrat cu stăruință și consecvență într-o suveranitatea mărilor. Aceasta era tântă dictatorului Cromwell (mort în 1658), pentru aceasta s'au jafuit Tările-de-jos și s'au subjugat Spania și Portugalia. Înflorirea industriei germane n'a dat pace Angliei invadioase. Regele Eduard VII a întocmit planul sistematic al încercuirii și al distrugerii Germaniei. Anglia s'a opus energetic, dar fără rezultat, la anexarea Bosniei și Herțegovinei din partea Austro-Ungariei; a izbutit însă a impedea orice apropiere prietenescă între Franță și Germania. Îndată ce Germania și-a construit vase dreadnought, englezii și-au pierdut cu totul sărăta, declarând pe față, că tactesc la umilierea și nimicirea Imperiului germane. Asasinarea dela Sarajevo a grăbit punerea în lucru a planului conceput; dar Anglia și fără de crima aceasta era decisă a năvăli asuora Germaniei, indată ce a reușit să tiecusească o alianță a celor răi și pizmătăreți în contra rivalei sale periculoase.

Teatru.

(x) In locul comediei clasice de Shakespeare, ce se anunțase pentru seara de Sâmbăta, s'a jucat în două seri consecutive, ieri și alătări, Frumoasa dela mare, Die Schöne vom Strand, farsă muzicală în 3 acte de O. Blumethal și G. Kadelburg, cu muzica de Victor Hollaender.

Frumoasa aceasta, numită de pe malul mării, este o alcătuială anemică și banală, elăzită după cliseul obișnuit al autorilor fabricanți de farse muzicale usoare.

Lipsa totală de inventie în libret și în melodiile farselor s'a suplinit prin abnegatia actorilor, cari au jucat-o, și prin cîteva strofe interesante: Un duos cântec al călărețului, „Reiterlied 1914”, scris de locotenentul Zuckermann (căzut ca eroi în luptele galbene) și armonizat de compozitorul Fr. Lehár, și în sfârșit prin cuplete de actualitate zise și repetate de regizorul Asper.

Damele Fürstenau și Wehrburg, domnii Vorelli, Nelson, Redl — acest din urmă în rol umoristic de floros atlet dela cire — au reușit să producă în numerosul public multe momente de mulțumire șiilaritate, pe largă toate scăderile piesei.

Luni, în 20 Decembrie: Liliacul, operetă în 3 acte de I. Strauss.

Marti, în 21 Decembrie: Din copilarie,

Nr. 539/1915. (221) 1—3

Concurs.

Pe baza decisului Cons. Nr. 11,344/1915 pentru ocuparea postului invățătoresc din comuna biserică Ludești-Costești se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă salarul statorit de normele în vigoare. Salarul este asigurat prin ajutorul de stat, acordat deja, de care a beneficiat și învățătorul demisionat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr.-or. în Orăștie și să se prezinte înainte de alegere la biserică spre a se face cunoscut poporului.

Orăștie, 30 Noemvrie 1915.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 853/1915 prot. (219) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Coveș din protopresbiteralul Agnita, devință vacanță prin amovarea fostului paroh Georgiu Borzea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele recerate se vor înainta subscrizului.

Concurenții după prealabila încreștere a protopresbiteralui se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, 22 Noemvrie 1915.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protohop.

Nr. 598/1915. (218) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Amos Popescu din parohia de cl. III. Valea-Dosului, tracătul protopresbiteral al Abrudului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt, jumătate din toate venitele parohiei.

Cei ce doresc a ocupa acest post, să-și înainteze petițiile instruite conform normelor din vigoare, în terminul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a cânta, cuvânta eventual a celebra.

Abrud, 26 Noemvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Abrudului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.**Concurs.**

Pentru ocuparea postului de invățător la școală noastră rom. gr.-or. din Fueș-Băgara (tractul Ilia), se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt:

- 400 cor. anual dela comuna biserică;
- 200 cor. anual ajutor din fondul cultural;
- iar restul votat deja dela stat, sub Nr. 37,028/1915;
- cuartir corespunzător în edificiul școalei;
- relut de grădină 20 cor.;
- 8 m.² lemn, din care e a se închizi și sala de învățământ.

Indatoririle invățătorului ales sunt toate cele cuprinse în normativele școlare.

Reflectanții la acest post sunt poftiți și să înainteze rugările de concurs, în regulă instruite la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Iliei, având a se prezenta înainte de alegere în biserică din Fueș-Băgara spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Fueș-Băgara, la 15 Noemvrie 1915.

Ioan Laslo m. p. George Bota m. p.
paroh—preș. com. par. notar.

Nr. 418/1915. (220) 2—3

Vidi:

Iulia-mureșană, la 25 Nov. 1915.

Dr. Ioan Dobre
adm. protopres.

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidicezană în Sibiu:

Constituțiabisericei gr.-or. române din Ungaria
și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele refeitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidicezan gr.-or.

rom. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Testamentul

marelui arhiepiscop-mitropolit

Andreiu baron de Șaguna,

și se aștează în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezană cu prețul de 50 fileri expediat prin postă + 5 fileri porto postal.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la înșărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului ce mai autentic al scrierilor simbolice publicate de profesorul de la facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlu: „Τὰ συμβολικά βιβλία“. Atena. 1883.

In aceasta ediție, bine îngrădită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefață“ revizuatorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și istoricele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se afă în deposit spre vânzare la Librăria arhidicezană, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

Sprijiniți industria română!

VASILE BAN,♦ depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie“ ♦
SIBIU, strada Ocnei (Burbergasse) Nrul 7, SIBIU.

Atrage atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei.**1500 părechi de boconci**

cu prețul dela 20 cor. până la 28 cor. lucrăți din materialul cel mai bun pentru domai, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află și în strada Cisnădiei Nr. 49 sub firma

L. BAN.

(197) 6—10

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană:

Călindarul arhidicezan

pe anul 1916

cu șematismul autentic al bisericiei ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante, și anume: Un iubileu rar: Patruzeci ani de arhie. De L. T. — Dia trecutul bisericii noastre: Actul „Unirei“. De N. Iorga. — Prutul. De G. Coșbuc. — Reforma clerului în România. De S. Mehedinți. — Cei dai tu vieții? De Al. Vlăduță. — La arme! De Ștefan O. Iosif. — Școala noastră și răsboiu. De Dr. Ion Mateiu. — Te duci... De Maria Cunțan. — Bogăția limbii românești. Capăt, mâna și nasul. De G. Coșbuc. — Chestiuni de tipic. De Mateiu Voileanu, asesor consistorial. — Târgurile. — Anunțe.

Prețul 80 fil., plus porto poștal 20 fil.

Requisite de scriș se pot cumpăra dela

Librăria arhidicezană